

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Калина Филипова Ишпекова-Братанова, Катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“, УНСС, София

Научна специалност: професионално направление 2.1. Филология, Съвременен английски език – когнитивно-прагматичен анализ на политическия и медиен дискурс

Научна организация: Университет за национално и световно стопанство

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 2.1. Филология, с кандидат преподавател Фйола Калаба.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Значимостта на изследвания проблем се проявява както в научно, така и в научно-приложно отношение. Настоящото изследване е насочено към академичните умения за писане на студенти от Косово, изучаващи английски език като чужд, и разглежда трудностите, които те срещат при създаването на академични есета на английски език. В научно отношение изследването допринася за развитието на изследванията в областта на академичното писане, приложната лингвистика и методиката на преподаване на английски като чужд език. То обогатява съществуващата литература чрез систематичен анализ на граматичните, структурните и организационните грешки, допускани от студенти в контекста на висшето образование в Косово. Особена научна стойност има фактът, че в дисертацията се подчертава липсата на достатъчно изследвания върху академичното писане на студенти от Косово, което прави труда оригинален и актуален принос към изследванията на EFL/ESL обучението. Освен това изследването интегрира съвременни теоретични подходи като error analysis, academic literacies и влиянието на AI технологиите върху академичното писане, което разширява научните дискусии относно обучението по академично писане в дигиталната епоха. В научно-приложно отношение изследването има пряка практическа стойност за преподаването на академично писане във висшето образование. Чрез анализа на реални студентски текстове и анкетни проучвания сред студенти и преподаватели се идентифицират конкретни проблеми, свързани с граматика, организация на текста, употреба на академичен стил и изграждане на аргументация. На тази основа се предлагат практически стратегии и методически подходи за подобряване на писмените умения на студентите.

Получените резултати могат да бъдат използвани при разработването на учебни програми, курсове по Academic Writing, English for Academic Purposes и English for Specific Purposes, както и при подготовката на преподаватели. Изследването има значение и за повишаване на академичната грамотност и конкурентоспособността на студентите в международна академична среда.

Допълнително практическо значение има и разглеждането на ролята на изкуствения интелект и дигиталните инструменти в процеса на академично писане, което предоставя насоки за по-ефективното и етично интегриране на AI технологии в обучението.

Следователно, изследването има съществен принос както към развитието на научното познание в областта на академичното писане и приложната лингвистика, така и към усъвършенстването на преподавателската практика и обучението по английски език във висшето образование.

2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията.

Задачите на дисертационния труд са насочени към изясняване на теоретичните основи на академичното писане, анализа на грешките и обучението по английски като чужд език, както и към изследване на основните трудности, които студентите от Косово срещат при писането на академични есета на английски език. Изследването цели да идентифицира и класифицира най-често срещаните граматични, структурни и механични грешки в студентските текстове, както и да анализира организацията и кохерентността на академичните есета. Наред с това се проучват мненията на студентите и преподавателите относно проблемите в академичното писане, използваните стратегии и ефективните методи за подобряване на писмените умения. Друга важна задача е формулирането на практически препоръки и методически насоки за усъвършенстване на обучението по академично писане, както и оценката на ролята на съвременните технологии и инструментите с изкуствен интелект в процеса на развиване на академичните писмени компетентности.

3. Доказателства, че дисертационният труд е разработен самостоятелно и не повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на труда, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.¹

Дисертационният труд е разработен самостоятелно въз основа на собствено теоретично и емпирично изследване, включващо анализ на студентски есета, анкетни проучвания и авторска интерпретация на резултатите. Трудът не повтаря буквално тема или съдържание на други дисертационни разработки, тъй като разглежда специфичен и слабо изследван проблем – академичното писане на студенти от Косово, изучаващи английски като чужд език. Научната новост се изразява в анализа на конкретни езикови трудности, приложението на комбиниран изследователски подход и формулирането на практически препоръки за подобряване на академичното писане. Използваните източници са коректно цитирани и са спазени принципите на академичната етика.

4. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература

Дисертационният труд показва много добра степен на познаване на изследвания проблем и на съвременното състояние на научните изследвания в областта на академичното писане, анализа на грешките и обучението по английски като чужд език. Авторът използва богата и разнообразна научна литература, включваща класически и съвременни изследвания на утвърдени учени в областта на приложната лингвистика, академичната грамотност и методиката на преподаване. Подбраните литературни източници са релевантни на темата и са използвани адекватно за изграждането на теоретичната рамка, анализа на проблема и интерпретацията на резултатите. Включени са и актуални изследвания, свързани с ролята на изкуствения интелект и дигиталните

¹ Отнася се за научната степен „доктор на науките“.

технологии в академичното писане, което допълнително показва добра информираност относно съвременните тенденции в областта.

5. Коректност при цитирането на представителен брой автори

В дисертационния труд е демонстрирана коректност при цитирането и използването на научни източници. Авторът се позовава на представителен брой утвърдени изследователи в областта на академичното писане, приложната лингвистика, анализа на грешките и методиката на преподаване на английски като чужд език. Цитатите и позоваванията са използвани уместно и последователно, като са спазени основните изисквания за академична етика и научна коректност.

6. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването.

В дисертационния труд е налице добре обоснован и последователно разработен теоретичен модел на изследването, изграден върху съвременни концепции в областта на академичното писане, анализа на грешките (Error Analysis), академичната грамотност и обучението по английски като чужд език. Теоретичната рамка интегрира различни подходи и научни постановки, които служат като основа за анализа на студентските есета и интерпретацията на емпиричните резултати. Моделът е съобразен с целите и задачите на изследването и осигурява връзка между теоретичния анализ и практическата част на дисертационния труд.

7. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Избраната методология и методика на изследване съответстват напълно на поставената цел и задачи на дисертационния труд. Изследването е реализирано чрез комбиниран качествен и количествен подход, което позволява цялостно и задълбочено анализиране на трудностите при академичното писане на студентите. Приложените методи – анализ на студентски есета, Error Analysis, анкетни проучвания сред студенти и преподаватели и аналитична оценка на структурата на есетата – са адекватно подбрани спрямо целите на изследването и осигуряват надеждност и обоснованост на получените резултати. Методологическият подход позволява както идентифициране на основните езикови и структурни затруднения, така и формулиране на практически препоръки за подобряване на академичното писане.

8. Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни.

В дисертационния труд е налице ясно изразен собствен принос при събирането, обработката и анализа на емпиричните данни. Авторът самостоятелно е организиран и провел изследването чрез анализ на студентски есета и анкетни проучвания сред студенти и преподаватели от различни университети и колежи в Косово. Самостоятелният принос се проявява и в класифицирането и интерпретирането на установените граматични, структурни и организационни грешки, както и във формулирането на изводи и практически препоръки въз основа на получените резултати.

Научни приноси

1. Кратка характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд

Материалът, върху който се основават приносите на дисертационния труд, включва емпирични данни от анализ на 50 академични есета, написани от

студенти от различни университети и колежи в Косово, както и резултати от анкетни проучвания с участието на 400 студенти и 40 преподаватели. Изследователският материал е пряко свързан с предмета на дисертацията и предоставя достатъчна основа за извеждане на обосновани изводи. Достоверността на данните се гарантира чрез използването на утвърдени методи за анализ, комбиниран качествен и количествен подход и включването на участници от различни образователни институции, което осигурява представителност и надеждност на резултатите.

2. Описание на приносите на кандидата и класифицирането им.

Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания в областта на приложната лингвистика, академичното писане и методиката на преподаване на английски като чужд език, както и умения за самостоятелно научно изследване. Това се доказва чрез изграждането на ясна теоретична рамка, критичния анализ на специализираната литература и самостоятелното провеждане на емпирично изследване.

Приносите на дисертационния труд могат да бъдат класифицирани като научни и научноприложни.

Към научните приноси се отнасят систематизирането и обобщаването на съвременни теоретични постановки, свързани с академичното писане, анализа на грешките и академичната грамотност, както и изследването на специфичните трудности при академичното писане на студенти от Косово – проблем, който е слабо разработен в научната литература.

Научноприложните приноси се изразяват в анализа и класифицирането на реални езикови грешки в студентски есета, в установяването на основните затруднения при академичното писане и във формулирането на практически препоръки, стратегии и методически насоки за подобряване на обучението по академично писане на английски език. Допълнителен принос представлява и разглеждането на ролята на съвременните AI технологии в процеса на развиване на академичните писмени умения.

3. Оценка на степента на лично участие на дисертанта в приносите

Степента на лично участие на дисертанта в реализирането на приносите е значителна и ясно открояваема. Авторът самостоятелно е разработил теоретичната рамка на изследването, подбрал и анализирал специализираната литература, организиран и провел емпиричното изследване, включително събирането и обработката на данните от студентските есета и анкетните проучвания. Личният принос се проявява и в анализа, класифицирането и интерпретацията на установените езикови и структурни грешки, както и във формулирането на изводите и практическите препоръки. Представените резултати и приносни моменти са плод на самостоятелна научноизследователска работа на дисертанта.

4. Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд.

Авторефератът съответства в пълна степен на основните положения, структурата, целите, методологията, резултатите и приносите на дисертационния труд. В него коректно и синтезирано са представени предметът на изследването, изследователските въпроси, теоретичната рамка, използваните методи, емпиричните данни и основните изводи от проведеното изследване. Авторефератът отразява адекватно научните и научноприложните приноси на дисертацията, като представя основните резултати от анализа на академичното писане на студентите от Косово и предложените практически препоръки за

подобряване на обучението по академично писане. Налице е ясно съответствие между съдържанието на автореферата и дисертационния труд по отношение на структура, проблематика, методология и изводи.

Въздействия на дисертационния труд върху външната среда.

Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Публикациите по дисертационния труд са в достатъчен брой и са тематично пряко свързани с изследователската проблематика. Представени са три самостоятелни научни публикации, посветени на академичното писане на студенти в контекста на обучението по английски език като чужд/втори език, като всички те разглеждат различни аспекти на трудностите при академичното писане и възможностите за тяхното преодоляване. Първата публикация – „Examining Lecturers’ Insights: Resolving Challenges and Implementing Strategies for Improving Academic Writing Proficiency among Kosovo Students“ – е публикувана в рецензирания научен „Годишник „Чужди езици и култури“, т. 4 (2024)“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Статията представя емпирично изследване върху преподавателските наблюдения относно затрудненията на студентите при академичното писане и стратегиите за тяхното преодоляване. Втората публикация е поместена в „Годишник на Департамента за езиково обучение и продължаваща квалификация при Софийски университет „Св. Климент Охридски“, т. 24 (2023)“. Тя разглежда предизвикателствата пред косовските студенти при писането на академични есета на английски език и предлага методически решения за подобряване на писмената компетентност. Изданието е университетски научен сборник с академичен характер и утвърден профил в областта на езиковото обучение. Третата публикация – „Grammatical Error Analysis in Academic Essays: A Comprehensive Study of University Students in Kosovo“ – е публикувана в международното научно списание Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics (JELTAL), издавано от Al-Kindi Centre for Research and Development, London, United Kingdom. Статията анализира граматичните грешки в академичните есета на студенти и има ясно изразен приложен и изследователски принос. Публикацията е в международно рецензирано издание с ISSN и DOI, което повишава научната видимост на резултатите от дисертационното изследване. Като цяло публикациите отразяват основните направления на дисертационния труд, демонстрират последователност в научните търсения на докторанта и показват способност за публикуване на резултати както в национални, така и в международни академични издания.

Мнения, препоръки и бележки

Дисертационният труд се отличава с актуалност на разглежданата проблематика, ясна практическа насоченост и добро структуриране на изложението. Авторът демонстрира задълбочен интерес към въпросите на академичното писане в контекста на обучението по английски език като чужд език и успешно съчетава теоретичен обзор с емпирично изследване. Особено положително впечатление прави стремежът към практическа приложимост на резултатите и формулирането на конкретни методически насоки за подобряване на студентските умения за академично писане. Изследването показва добра информираност по разглежданата научна проблематика, умело използване на разнообразен емпиричен материал и стремеж към систематизация на най-често

срещаните езикови и граматични трудности при студентите. Методологическата рамка е ясно очертана, а направените изводи и препоръки имат реална приложимост в практиката на преподаването. Наред с безспорните качества на труда могат да бъдат отправени и някои препоръки с оглед бъдещото развитие на изследването. Би било полезно сравнителният аспект да бъде разширен чрез включване на данни от други образователни контексти или държави, което би позволило по-широка интерпретация на резултатите. В отделни части на теоретичния обзор се наблюдава по-скоро описателен подход, поради което един по-задълбочен критически анализ на някои концепции би допринесъл за засилване на теоретичния принос на дисертацията. Също така би представлявало интерес в бъдещи изследвания да се проследи дългосрочният ефект от предложените методически стратегии върху развитието на студентските умения за академично писане. На места езиковата редакция и стиловата прецизност биха могли да бъдат допълнително усъвършенствани. Тези бележки и препоръки обаче не намаляват стойността на дисертационния труд, а имат по-скоро насърчителен характер и са насочени към бъдещото развитие на изследователската дейност на докторанта.

Заклучение

С оглед на цялостната дейност на кандидатката, представена в документацията във връзка с конкурса, считам, че преп. Фйола Калаба отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за приложението му и специфичните изисквания на НБУ и препоръчвам да ѝ се присъди образователната и научната степен „доктор“ в професионално направление 2.1. Филология, научна специалност “Общо и сравнително езикознание” в НБУ.

11.05.2026 / София

Подпис:

REVIEW

By Associate Professor Dr. Kalina Filipova Ishpekova-Bratanova, Department of Foreign Languages and Applied Linguistics, Faculty of International Economics and Politics, UNWE, Sofia

Scientific area: professional field 2.1. Philology, Modern English Language – Cognitive Pragmatic Discourse Analysis

Scientific organization: University of National and World Economy

Regarding: the award of the educational and scientific degree of “Doctor” in Professional Field 2.1. Philology, with candidate lecturer Fjolla Kallaba.

1. Significance of the Research Problem from a Scientific and Applied Scientific Perspective

The significance of the research problem is manifested both from a scientific and an applied scientific perspective. The present study focuses on the academic writing skills of students from Kosovo who study English as a foreign language, and examines the difficulties they encounter when composing academic essays in English. From a scientific perspective, the study contributes to the development of research in the fields of academic writing, applied linguistics, and the methodology of teaching English as a foreign language. It enriches the existing literature through a systematic analysis of the grammatical, structural, and organizational errors made by students in the context of higher education in Kosovo. Of particular scientific value is the fact that the dissertation emphasizes the lack of sufficient research on the academic writing of students from Kosovo, which makes the study an original and timely contribution to research in EFL/ESL education. Furthermore, the study integrates contemporary theoretical approaches such as error analysis, academic literacies, and the impact of AI technologies on academic writing, thereby expanding scholarly discussions on the teaching of academic writing in the digital age.

From an applied scientific perspective, the study has direct practical value for the teaching of academic writing in higher education. Through the analysis of authentic student texts and survey research conducted among students and lecturers, specific problems related to grammar, text organization, the use of academic style, and the development of argumentation are identified. On this basis, practical strategies and methodological approaches for improving students’ writing skills are proposed.

The results obtained may be used in the development of curricula, courses in Academic Writing, English for Academic Purposes, and English for Specific Purposes, as well as in teacher training. The study is also significant for enhancing students’ academic literacy and competitiveness in an international academic environment.

An additional practical contribution of the study lies in its examination of the role of artificial intelligence and digital tools in the process of academic writing, providing guidelines for the more effective and ethical integration of AI technologies into education.

Therefore, the study makes a substantial contribution both to the advancement of scientific knowledge in the fields of academic writing and applied linguistics, and to the improvement of teaching practices and English language instruction in higher education.

2. Description and Classification of the Candidate's Contributions

The dissertation exposes the candidate's in-depth theoretical knowledge in the fields of applied linguistics, academic writing, and the methodology of teaching English as a foreign language, as well as the ability to conduct independent scientific research. This is evidenced by the development of a clear theoretical framework, the critical analysis of specialized literature, and the independent implementation of empirical research.

The contributions of the dissertation may be classified as scientific and applied scientific.

The scientific contributions include the systematization and synthesis of contemporary theoretical concepts related to academic writing, error analysis, and academic literacy, as well as the investigation of the specific difficulties encountered in the academic writing of students from Kosovo - a problem that has been insufficiently explored in the scholarly literature.

The applied scientific contributions are reflected in the analysis and classification of authentic language errors in student essays, the identification of the main difficulties in academic writing, and the formulation of practical recommendations, strategies, and methodological guidelines for improving the teaching of academic writing in English. An additional contribution is the examination of the role of contemporary AI technologies in the process of developing academic writing skills.

3. Assessment of the Degree of the Candidate's Personal Contribution to the Dissertation Contributions

The degree of the candidate's personal contribution to the realization of the dissertation contributions is substantial and clearly evident. The author independently developed the theoretical framework of the study, selected and analyzed the specialized literature, and organized and conducted the empirical research, including the collection and processing of data from student essays and survey questionnaires.

The personal contribution is also reflected in the analysis, classification, and interpretation of the identified linguistic and structural errors, as well as in the formulation of the conclusions and practical recommendations. The presented results and contributions are the outcome of the candidate's independent scientific research work.

4. Assessment of the Correspondence between the Abstract and the Main Provisions and Contributions of the Dissertation

The abstract fully corresponds to the main provisions, structure, objectives, methodology, results, and contributions of the dissertation. It presents in an accurate and concise manner the research topic of the study, the research questions, the theoretical framework, the methods employed, the empirical data, and the main conclusions of the conducted research.

The abstract adequately reflects the scientific and applied scientific contributions of the dissertation by presenting the principal findings from the analysis of the academic writing of students from Kosovo and the proposed practical recommendations for improving the teaching of academic writing. There is a clear correspondence between the content of the abstract and the dissertation with regard to structure, research problem, methodology, and conclusions.

Impact of the Dissertation on the External Environment

Assessment of the Publications Related to the Dissertation: Number and Nature of the Publications

The publications related to the dissertation are sufficient in number and are thematically directly connected to the research problem. Three independent scientific

publications are presented, all devoted to academic writing in the context of teaching English as a foreign/second language, and each examining different aspects of the difficulties encountered in academic writing and the possibilities for overcoming them. The first publication, “Examining Lecturers’ Insights: Resolving Challenges and Implementing Strategies for Improving Academic Writing Proficiency among Kosovo Students,” was published in the peer-reviewed academic journal “Foreign Languages and Cultures Annual,” Vol. 4 (2024), published by Sofia University St. Kliment Ohridski. The article presents an empirical study on lecturers’ observations concerning students’ difficulties in academic writing and the strategies for overcoming them.

The second publication appeared in the “Annual of the Department for Language Education and Continuing Qualification at Sofia University St. Kliment Ohridski, Vol. 24 (2023).” It examines the challenges faced by Kosovo students in writing academic essays in English and proposes methodological solutions for improving writing competence. The publication is a university academic collection with an established profile in the field of language education.

The third publication, “Grammatical Error Analysis in Academic Essays: A Comprehensive Study of University Students in Kosovo,” was published in the international academic journal *Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics (JELTAL)*, issued by Al-Kindi Centre for Research and Development. The article analyzes grammatical errors in students’ academic essays and has a clearly expressed applied and research contribution. The publication appears in an international peer-reviewed journal with ISSN and DOI, which enhances the scientific visibility of the dissertation research results.

Overall, the publications reflect the main directions of the dissertation, demonstrate consistency in the doctoral candidate’s research interests, and show the ability to publish research results in both national and international academic publications.

Opinions, Recommendations, and Remarks

The dissertation is distinguished by the relevance of the research problem, its clear practical orientation, and the well-structured presentation of the material. The author demonstrates a profound interest in issues related to academic writing in the context of teaching English as a foreign language and successfully combines a theoretical overview with empirical research. Particularly positive is the emphasis on the practical applicability of the results and the formulation of specific methodological guidelines for improving students’ academic writing skills.

The study exposes strong familiarity with the scientific issues under consideration, skillful use of diverse empirical material, and an effort to systematize the most common linguistic and grammatical difficulties encountered by students. The methodological framework is clearly outlined, and the conclusions and recommendations have genuine applicability in teaching practice.

Alongside the unquestionable merits of the dissertation, several recommendations may be offered with regard to the future development of the research. It would be beneficial for the comparative aspect to be expanded through the inclusion of data from other educational contexts or countries, which would allow for a broader interpretation of the results. In certain parts of the theoretical overview, a predominantly descriptive approach can be observed; therefore, a more in-depth critical analysis of some concepts would strengthen the theoretical contribution of the dissertation.

It would also be of interest for future studies to examine the long-term effects of the proposed methodological strategies on the development of students’ academic writing

skills. In some places, the language editing and stylistic precision could be further refined. However, these remarks and recommendations do not diminish the value of the dissertation; rather, they are intended as constructive suggestions aimed at supporting the future development of the doctoral candidate's research activity.

Conclusion

In view of the candidate's overall academic and research activity, as presented in the documentation related to the procedure, I consider that Assist. Prof. Fjolla Kalaba meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, its Implementing Regulations, and the specific requirements of New Bulgarian University. Therefore, I recommend that she be awarded the educational and scientific degree of "Doctor" in Professional Field 2.1. Philology, scientific specialty General and comparative linguistics at New Bulgarian University.

11.05.2026 / Sofia

Signature: